

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการใช้สื่อวิทยุในการแก้ไขความชุกแย้ง ศึกษาเฉพาะกรณี การแก้ไขความชุกแย้งในเรื่องการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำ ในจังหวัดกาญจนบุรี ของการ ไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ นี้จะประกอบด้วยการศึกษาและการรวบรวมข้อมูลข้อมูลเอกสาร ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์สรุปนำเสนอในรูปแบบของผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พร้อมกันนี้จะได้ทำการทดสอบผลการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวัดในเชิงปริมาณซึ่งเป็นการ ทดสอบแบบจำลองการใช้สื่อวิทยุในการแก้ไขความชุกแย้งที่ได้สร้างขึ้นจากการ ศึกษาในการวิจัยทดลองที่ผ่านมา และส่วนที่สามจะเป็นการ เสนอแผนระยะ 5 ปีของ การใช้สื่อวิทยุในการแก้ไขความชุกแย้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสนับสนุนต่อการพัฒนาไฟฟ้า พลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ในอนาคตด้วยซึ่งทั้งหมดนี้จะได้กล่าวในรายละเอียด ต่อไป

ลักษณะการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ประกอบด้วยการศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากข้อมูลเอกสารและการ สัมภาษณ์ (ซึ่งจะได้กล่าวในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป) นำข้อมูลทั้งหมดที่ รวบรวมมาในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา ประมวลวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงการ เกิดความชุกแย้งขึ้น และการดำเนินการแก้ไขความชุกแย้งโดยใช้สื่อวิทยุกระจาย เสียงและสื่ออื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ ทำการศึกษาในเชิงปริมาณเพื่อวัดค่าของการ แก้ไขความชุกแย้งเพื่อแสดงให้เห็นเป็นตัวเลข ทั้งนี้เพื่อเป็นการทดสอบความถูกต้อง ของผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิจัยเชิงคุณภาพในส่วนแรก ซึ่งได้แบบจำลองของ การแก้ไขความชุกแย้งกรณีนี้จากการศึกษาวิจัยทดลอง

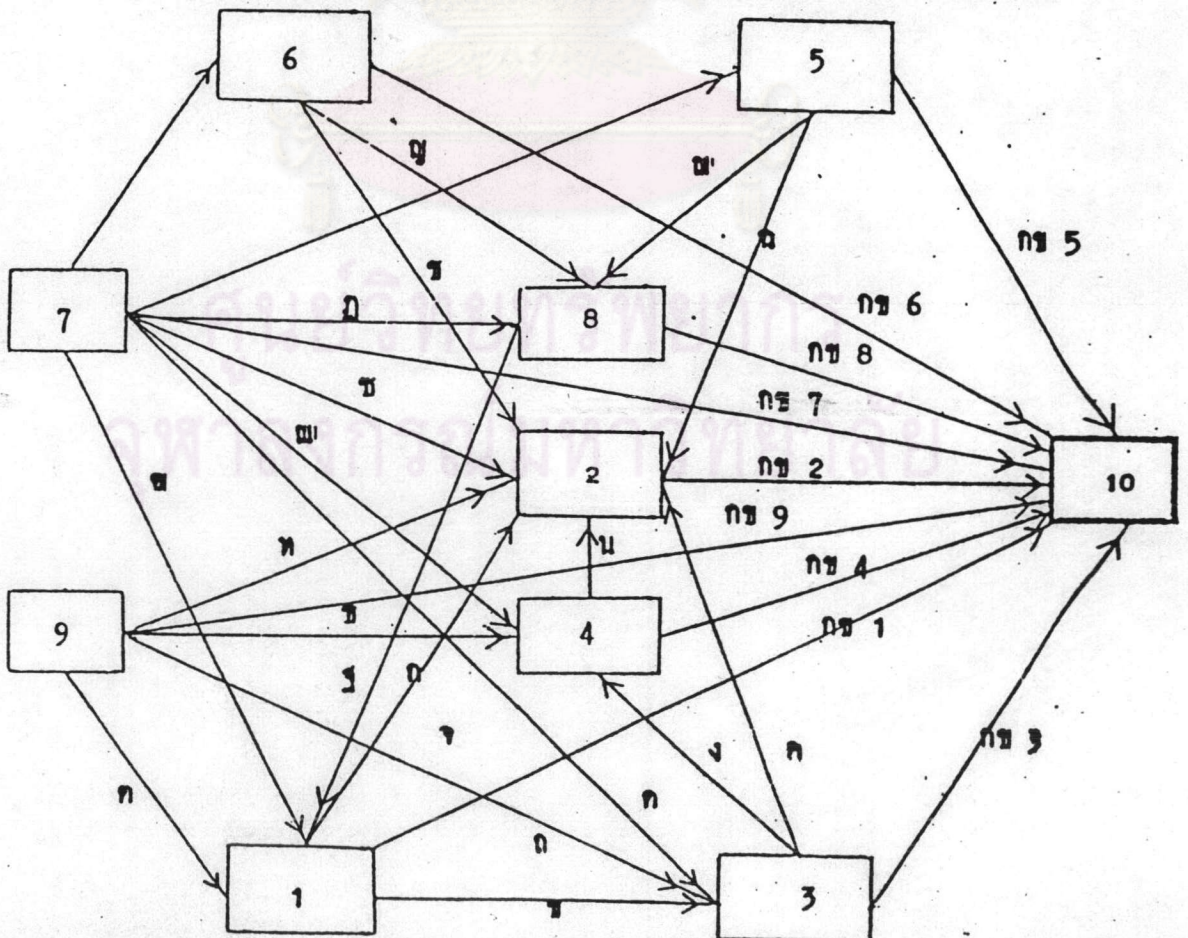
นอกจากนี้ จะได้มีการ เสนอแผนการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง เพื่อการป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งต่อการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ด้วย ซึ่งแผนดังกล่าวเป็นแผนระยะ 5 ปี ครอบคลุมโครงการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ หลายโครงการซึ่งจะได้อำนาจโดยละเอียดต่อไป

การวัดตัวแปรและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการใช้สื่อต่าง ๆ ในการแก้ไขความขัดแย้ง เพื่อการวิเคราะห์ทางสถิตินั้น จากปรากฏการณ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้สามารถสร้างแบบตัวอย่าง (Paradigm) ความสัมพันธ์ของการใช้สื่อต่าง ๆ ในการแก้ไขความขัดแย้ง และความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในการแก้ไขความขัดแย้ง

แผนภาพที่ 2

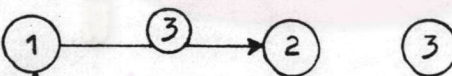
แบบตัวอย่างความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในการแก้ไขความขัดแย้ง

1. พฤติกรรมของผู้ได้รับผลกระทบจากความเสียหาย
2. การใช้สื่อหนังสือพิมพ์
3. พฤติกรรมของฝ่ายคัดค้าน
4. การดำเนินการของรัฐบาล
5. การใช้ข่าวแจกสื่อมวลชน
6. การใช้จดหมายชี้แจงสื่อมวลชน
7. การใช้เอกสารเผยแพร่
8. การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง
9. การใช้สื่อบุคคล
10. ผลของการแก้ไขความขัดแย้ง

จากแบบตัวอย่าง

 หมายถึง ตัวแปรหมายเลข 1 มีผลต่อตัวแปรตาม คือ หมายเลข 2 หรือกล่าวได้อีกประการหนึ่งว่า ตัวแปรหมายเลข 1 เป็นตัวแปรอิสระที่ก่อให้เกิดผลต่อตัวแปรตาม คือ หมายเลข 2 (ปลายศร)

 หมายถึง กิจกรรมที่ตัวแปรที่ 1 มีผลต่อตัวแปรที่ 2

ตามแบบตัวอย่าง ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในการแก้ไขความขัดแย้งซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูลความสัมพันธ์ที่ได้ศึกษาในเรื่องการใช้สื่อในการแก้ไขความขัดแย้งในบทที่ผ่านมา ซึ่งพบว่ามีตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการแก้ไขความขัดแย้งที่สำคัญรวม 10 ตัวแปร คือ

- หมายเลข
1. พฤติกรรมของผู้ได้รับผลกระทบจากความเสียหาย
 2. การใช้สื่อหนังสือพิมพ์
 3. พฤติกรรมของฝ่ายคัดค้าน
 4. การดำเนินการของรัฐบาล
 5. การใช้ข่าวแจกสื่อมวลชน
 6. การใช้จดหมายชี้แจงสื่อมวลชน
 7. การใช้เอกสารเผยแพร่
 8. การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง
 9. การใช้สื่อบุคคล
 10. ผลของการแก้ไขความขัดแย้ง

ก.

ปัญหาความขัดแย้งเริ่มต้นจากการเกิดภาวะแห้งแล้ง จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อพืชไร่ จากน้ำเค็มซึ่งเกิดกับชาวสมุทรสงครามแถบปากน้ำแม่กลองอันมีกำเนิดมาจากลำน้ำใหญ่ 2 แคว คือ แม่น้ำแควใหญ่ และแม่น้ำแควน้อย ในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้ได้รับความเสียหาย (หมายเลข 1) เข้าใจว่าสาเหตุที่เกิดความเสียหายนี้เกิดจากเขื่อนใหญ่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ เกือบกั้นน้ำไว้ ไม่ปล่อยให้มาช่วยผลักดันน้ำเค็มออกไป เหตุการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความสนใจแก่หนังสือพิมพ์ (หมายเลข 2) ซึ่งติดตามทำข่าวนี้

ข.

การเกิดความเสียหายที่กล่าวมาเป็นผลให้กลุ่มนักอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสนใจและเก็บประเด็นต่าง ๆ ของความเสียหายนี้มาเป็นจุดเริ่มต้นโจมตีผลเสียจากการมีเขื่อน ซึ่งกลุ่มนักอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนี้ภายหลังได้แสดงออกซึ่งการคัดค้านงานพัฒนาเขื่อนมาโดยตลอด

ก.

การแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโจมตีเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนใน
จังหวัดกาญจนบุรี ทำให้หนังสือพิมพ์นำไปลงข่าวจนเกิดเป็นความขัดแย้งขยายกว้าง
ไปสู่ประชาชนทั่วไป และระยะต่อมาก็ได้มีการเสนอข่าวเกี่ยวกับการคัดค้านการสร้าง
เขื่อนทางหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ

ง.

นอกจากนี้ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างเขื่อนที่ฝ่าย
คัดค้านกระทำนี้ก็ส่งผลให้รัฐบาลต้องชะลอการตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุมัติโครงการ
ก่อสร้างเขื่อน และนำเอาข้อคิดเห็นของฝ่ายคัดค้านมาพิจารณา มีการแต่งตั้งคณะ
กรรมการศึกษารายละเอียดเรื่องนี้ขึ้น

จ.

ระยะต่อมา ผู้ได้รับความเสียหายจากผลกระทบได้เข้าร้องเรียนต่อรัฐบาล
โดยขอให้รัฐบาลพิจารณาเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นนี้ ทั้งในระยะ
ของการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการแก้ปัญหาในระยะยาว

ฉ.

เมื่อความขัดแย้งอันเกิดจากการเสนอข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ จากฝ่าย
คัดค้าน และจากผู้ที่ได้รับผลกระทบ ส่งผลกระทบต่อการทำงาน และภาพพจน์
ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ จึงได้มีการออกข่าวแจกล้อมลวนชนเพื่อเสนอข้อเท็จจริงของ
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแก่หนังสือพิมพ์ และประชาชน เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น (กข.2)

ช.

นอกจากการออกข่าวแจกล้อมลวนชนแล้ว ยังได้มีการส่งจดหมายชี้แจงสื่อ
มวลชนอีกด้วย เนื่องจากระยะต่อมามีนักหนังสือพิมพ์ประจำคอลัมน์ต่าง ๆ เขียนบทความ
ความ บทบรรณาธิการซึ่งเป็นการคัดค้านการสร้างเขื่อนหรือผลเสียของเขื่อน จึงจำเป็น

ต้องมุ่งให้ข้อเท็จจริงโดยตรงต่อนักหนังสือพิมพ์ผู้นั้น

ข.

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ยังได้พิมพ์เอกสารเผยแพร่ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องราวข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ไขความขัดแย้ง ส่งให้นักหนังสือพิมพ์เพื่อเป็นข้อมูล ที่อาจจะนำไปเผยแพร่ไปสู่ประชาชนต่อไป

ค. ช. ฎ.

นอกจากนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ยังได้ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเพื่อเป็นช่องทางในการนำข่าวสารเพื่อการแก้ไขความขัดแย้งไปสู่ประชาชนทั่วไปด้วย โดยที่การเสนอเนื้อหาในรายการวิทยุนี้ใช้ข้อมูลและแนวทางในการให้ข้อมูลแก่กลุ่มเป้าหมายเช่นเดียวกับการเสนอเนื้อหาของข่าวแจกล้อมวงชน (ข) และเนื้อหาจากจดหมายชี้แจงสื่อมวลชนก็ยังใช้เป็นข้อมูลสำหรับการเสนอในรายการวิทยุด้วย (ช) รวมทั้งเนื้อหาจากเอกสารเผยแพร่ที่ออกใช้ในการเตรียมเนื้อหาของรายการวิทยุด้วย (ฎ) เพื่อใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในการแก้ไขความขัดแย้ง (กข.8)

ง.

ในการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงนี้ยังมุ่งต่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบ ๆ และประชาชนในจังหวัดกาญจนบุรี และบริเวณใกล้เคียง

จ. ฉ. ค.

ในการจัดทำเอกสารเผยแพร่นี้ยังได้ส่งให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบ ๆ รัฐบาล และฝ่ายคัดค้าน (จ) (ฉ) (ค) ตามลำดับ เพื่อเป็นการให้ข่าวสารที่เป็นรายละเอียดแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ กล่าวมา

ด.

ในการแก้ไขความขัดแย้งที่สำคัญอีกด้านหนึ่งก็คือ การใช้สื่อบุคคลไปพบ

ราษฎร ผู้ได้รับผลการกระทบจากความเสียหาย เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงให้เข้าใจ และ
รับทราบปัญหาต่าง ๆ ของราษฎรเหล่านั้นด้วย

ก.

สื่อบุคคลยังใช้เพื่อการสร้างความเข้าใจแก่ฝ่ายคัดค้านคือ กลุ่มนักอนุรักษ
ชนรมชาติ และสิ่งแวดลอม นักศึกษาที่เป็นแนวร่วมของกลุ่มเหล่านั้นด้วย

ท.

นอกจากนี้ ยังใช้สื่อบุคคลเพื่อดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับนักหนังสือ
พิมพ์ โดยนำไปสู่ข้อเท็จจริง ณ ที่ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินงาน
ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ โดยหวังผลที่หนังสือพิมพ์จะได้เข้าใจในสิ่งที่ถูกต้อง และนำ
ไปเผยแพร่แก่ประชาชนต่อไป

ข.

ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นผลให้ทางรัฐบาลต้องการทราบข้อเท็จจริงเกี่ยว
กับเรื่องนี้ รัฐบาลจึงให้เจ้าหน้าที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ไปแถลงชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อ
เป็นไปสู่อการแก้ไขความขัดแย้ง

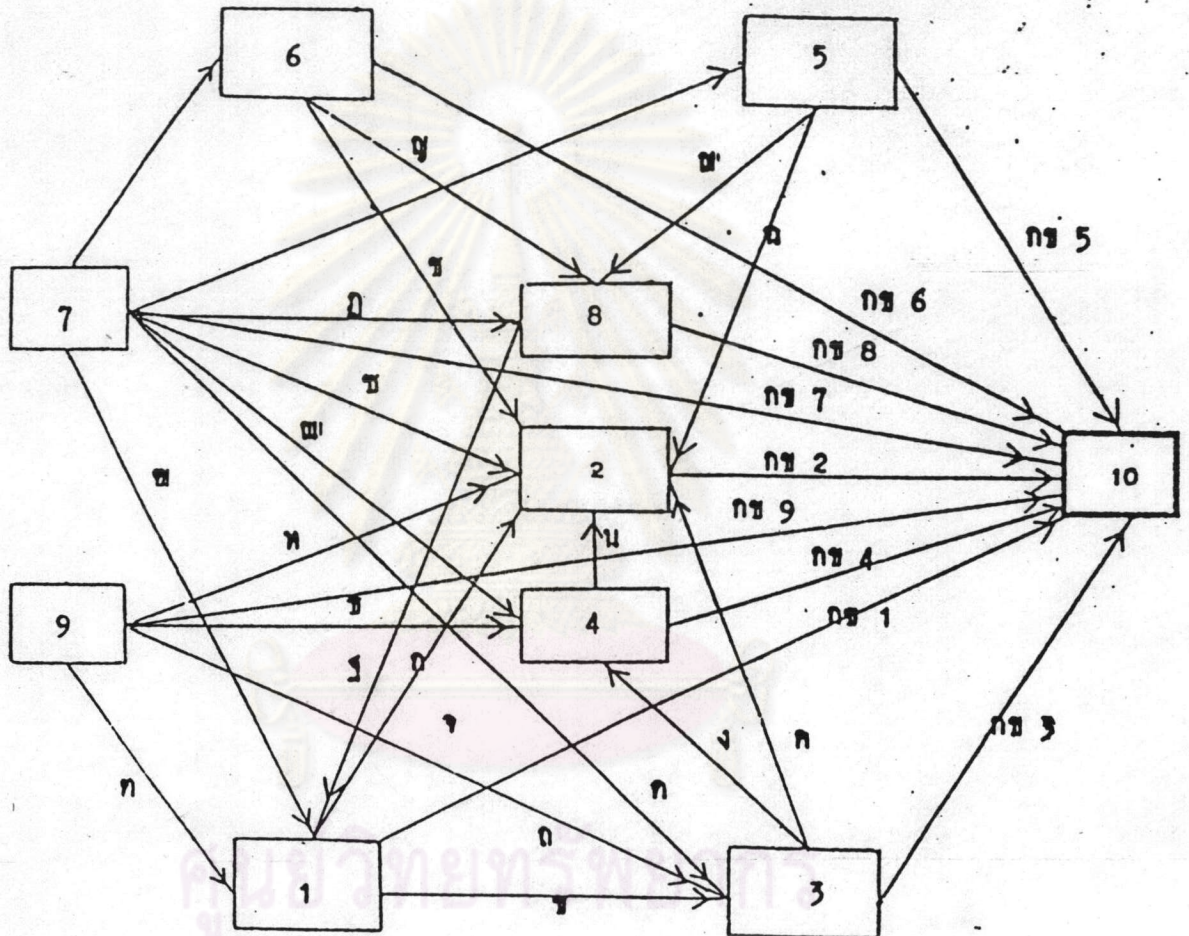
ณ.

หลังจากที่รัฐบาลได้ดำเนินการเกี่ยวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ก็ทำให้
หนังสือพิมพ์นำไปตีพิมพ์เผยแพร่สู่ประชาชนต่อไป ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสทราบ
ความเคลื่อนไหวในเรื่องนี้

สรุปตามแบบตัวอย่างที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ นั้น
ขอแสดงแบบตัวอย่าง และคำอธิบายหมายเลขของตัวแปรในแบบตัวอย่างดังนี้

แผนภาพที่ 3

แบบตัวอย่างความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในการแก้ไขความขัดแย้ง

1. พฤติกรรมของผู้ได้รับผลกระทบจากความเสียหาย
2. การใช้สื่อหนังสือพิมพ์
3. พฤติกรรมของฝ่ายคัดค้าน
4. การดำเนินการของรัฐบาล
5. การใช้ข่าวแจกสื่อมวลชน
6. การใช้จดหมายชี้แจงสื่อมวลชน

7. การใช้เอกสารเผยแพร่
8. การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง
9. การใช้สื่อบุคคล
10. ผลของการแก้ไขความขัดแย้ง

ในการเก็บข้อมูลตัวแปรต่าง ๆ ที่ทำการศึกษาวิจัยนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลพฤติกรรมของผู้ได้รับผลกระทบจากความเสียหาย	114	กรณี
2. การใช้สื่อหนังสือพิมพ์	271	กรณี
3. พฤติกรรมของฝ่ายคัดค้าน	157	กรณี
4. การดำเนินการของรัฐบาล	159	กรณี
5. การใช้ข่าวแจกสื่อมวลชน	217	กรณี
6. การใช้จดหมายชี้แจงสื่อมวลชน	78	กรณี
7. การใช้เอกสารเผยแพร่	139	กรณี
8. การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง	205	กรณี
9. การใช้สื่อบุคคล	211	กรณี

การให้คะแนน

จากแบบจำลองความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับการแก้ไขความขัดแย้งข้างต้น จะทำการวัดโดยการใช้สถิติการวิเคราะห์ Path Analysis เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งมากกว่าสองตัวขึ้นไป จึงใช้การวิเคราะห์ถดถอย Regression Analysis เพื่อวัดความสัมพันธ์ ซึ่งยังจะเป็นประโยชน์ในการอธิบายหรือทำนายตัวแปรหนึ่งจากอีกตัวแปรหนึ่ง

สำหรับการให้คะแนนสำหรับตัวแปรต่าง ๆ เพื่อการวัดเป็นดังนี้

1. การใช้วิทยุกระจายเสียง

ประกอบด้วยรายการวิทยุ "ไฟฟ้าปริทรรศน์" ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ และรายการข่าววิทยุของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งได้เสนอข่าวเพื่อการแก้ไขความขัดแย้ง

การให้คะแนนพิจารณาจาก

- ความบ่อยครั้งหรือจำนวนเนื้อเรื่องที่น่าออกอากาศ เพื่อมุ่งต่อการแก้ไขความขัดแย้ง โดยให้คะแนนตามจำนวนครั้ง

ตัวอย่างเช่น รายการไฟฟ้าปริทรรศน์เสนอเนื้อหาแก้ไขความขัดแย้งรวมทั้งสิ้น 50 ครั้ง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยออกข่าวให้ทั้งสิ้น 30 ครั้ง เพราะฉะนั้นค่าคะแนนรวมที่จะนำไปคิดคำนวณทางสถิติคือ $50 \div 30 = 80$

2. การใช้สื่อหนังสือพิมพ์

ประกอบด้วยข่าว บทความซึ่งจะให้คะแนนเหมือนกันดังนี้คือ พิจารณาจาก

ก. ความบ่อยครั้งของการนำเสนอ ให้คะแนนตามจำนวนครั้งที่เสนอ เช่น เสนอข่าว 10 ครั้ง บทความ 5 ครั้ง คะแนนเท่ากับ 15

ข. ลักษณะเนื้อหาที่เสนอ พิจารณาว่าเสนอในทางสนับสนุนหรือคัดค้าน โดยจากการทำการแยกวิเคราะห์เนื้อหา การให้คะแนน

สนับสนุนให้ค่า ลบ

คัดค้านให้ค่า บวก

ค. ยอดการพิมพ์จำหน่ายของหนังสือพิมพ์ โดยเอาค่าคะแนนในข้อนี้ไปคูณกับคะแนนในข้อ 1

หนังสือพิมพ์	ยอดพิมพ์จำหน่าย	คะแนน
ไทยรัฐ	700,000	4
เคลวินาส์	400,000	4
บ้านเมือง	160,000	3
ควาสยาม	170,000	3
ชาวสค	120,000	3
สยามรัฐ	80,000	2
ชาวไทย	70,000	2
เกลิมิเรอร์	65,000	2
มติชน	65,000	2
ประชาชาติธุรกิจ	55,000	2
แนวหน้า	40,000	1
บางกอกโพสต์	35,000	1
เข็มทิศธุรกิจ	27,000	1
เดอะเนชั่น	26,000	1

ตัวอย่างเช่น

ไทยรัฐลงข่าวคัดค้าน 15 ครั้ง โทคะแนน - $15 \times 4 = -60$

สนับสนุน 8 ครั้ง โทคะแนน $8 \times 4 = 32$

รวมคะแนน = 28 เป็นต้น

3. การโฆษณาแจกลูกอม

หมายถึงการโฆษณาแจกลูกอมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ซึ่งใช้ชื่อว่า

" ข่าวสารการไฟฟ้า " ซึ่งการโฆษณาพิจารณาจาก

ก. ความบ่อยครั้งของการออกข่าวแจกลูกอมที่มุ่งแก้ไขความขัดแย้ง โทคะแนนตามจำนวนครั้งที่ออกข่าว

ตัวอย่างเช่น ออกข่าวแจกสื่อมวลชน 70 ครั้ง คะแนนเท่ากับ 70

4. การใช้จดหมายชี้แจงสื่อมวลชน

การให้คะแนนพิจารณาจาก

ความบ่อยครั้งในการชี้แจง ให้คะแนนตามจำนวนการชี้แจง

ทางจดหมาย

ตัวอย่างเช่น ทำการชี้แจงข่าวข้อเท็จจริงโดยทำจดหมายชี้แจงสื่อมวลชน 15 ครั้ง
คะแนนเท่ากับ 15

5. การใช้เอกสารเผยแพร่

ให้คะแนนโดยพิจารณาจาก

ความบ่อยครั้งในการออกเอกสารเผยแพร่ ให้คะแนนตาม

จำนวนชุดเอกสารที่พิมพ์ออก

ตัวอย่างเช่น จัดทำเอกสารเผยแพร่ออก 8 ชุด คะแนนเท่ากับ 8

6. การใช้สื่อบุคคล

พิจารณาจากปริมาณการใช้สื่อบุคคลในการแก้ไขความขัดแย้ง ซึ่ง
ประกอบด้วย การชี้แจงแบบตัวต่อตัว การนำไปชมโครงการ การจัดประชุมชี้แจงข่าว
แถลงข่าว เป็นต้น

การให้คะแนนให้ตามจำนวนครั้งของการใช้สื่อบุคคลในการแก้ไขความ
ขัดแย้ง

ตัวอย่างเช่น ชี้แจงข่าว 3 ครั้ง นำผู้สื่อข่าวไปชมกิจการ 5 ครั้ง คะแนนรวมเท่ากับ
8 เป็นต้น

7. พฤติกรรมของผู้ได้รับผลกระทบจากความเสียหาย

ได้จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงงออกต่อความ
ชั้คแย้งที่เกิดขึ้นของผู้ไ้ผลกระทบจากความเสียหายจนเกิดเป็นความชั้คแย้ง

การให้คคะแนน

- ก. ให้ 1 คคะแนน สำหรับกรณีที่เป็นการแก้ไขความชั้คแย้งไม่สำเร็จ
- ข. ให้ 2 คคะแนน สำหรับกรณีที่เป็นการแก้ไขความชั้คแย้งสำเร็จใน
ขณะนั้น แต่กรณีนั้นกลับมาเป็นประเด็นความชั้คแย้งขึ้นอีก
- ค. ให้ 3 คคะแนน สำหรับกรณีที่เป็นการแก้ไขความชั้คแย้งจนสิ้นอย่าง
สิ้นเชิง

8. พฤติกรรมของฝ่ายค้คคาน

ได้จากการรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมของฝ่ายค้คคานต่อการค้คคาน

งานพัฒนา

การให้คคะแนน ให้คคะแนนเช่นเดียวกับข้อ 7

9. การดำเนินการของรัฐบาล

วัดจากแถลงการณ์ของรัฐบาล, การให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่รัฐบาล
คำสั่งของรัฐบาล, การอนุมัติให้การไฟฟ้าผลิตฯ กำเนินการโครงการใด เป็นต้น

การให้คคะแนนพิจารณาจาก

- ก. ปริมาณการกระทำดังกล่าวข้างต้น ให้คคะแนนตามจำนวนปริมาณ
- ข. ปฏิกริยาของรัฐบาล ให้คคะแนนโดย สนับสนุนให้คคะแนน 3

เป็นกลางคคะแนน 2
ค้คคาน 1

คูณกับคคะแนนข้อ 1

10. ผลของการแก้ไขความขัดแย้ง

ตัวชี้วัดการแก้ไขความขัดแย้ง

เกณฑ์การกำหนดตัวชี้วัดการแก้ไขความขัดแย้งนี้ อาศัยหลักการคล้ายกับงานวิจัยการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างประเทศของฮาร์ฟ ซึ่งได้กล่าวมาแล้ว เพราะฉะนั้น สำหรับกรณีนี้จึงได้กำหนดตัวชี้วัดเป็น เมื่อได้มีการใช้สื่อเพื่อการแก้ไขความขัดแย้งแล้ว ความขัดแย้งได้ยุติลงในขณะนั้นด้วยการที่ฝ่ายที่เคยคัดค้านยอมรับตามข้อชี้แจงแล้ว

ตัวอย่าง เช่น เมื่อได้มีการเสนอข่าวทางวิทยุ และใช้สื่อบุคคลออกไปชี้แจงความขัดแย้งในประเด็นเรื่องน้ำเค็มหนุนที่ปากน้ำแมกลอง ทำให้เกิดความเสียหาย และชาวบ้านเชื่อว่าการไฟฟ้าผลิตฯ ถักนัวไว้ในเขื่อนไม่ปล่อยมาให้ เมื่อได้ชี้แจงจนเป็นที่เข้าใจแล้วนั้นก็แสดงว่าความขัดแย้งได้ยุติลงแล้ว ซึ่งการพิจารณากรณีใดแก้ไขความขัดแย้งได้หรือไม่อย่างไรนั้น พิจารณาจากการเสนอข่างของสื่อมวลชน พิจารณาจากการไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูลที่เป็นบุคคล เพื่อหาข้อยืนยันต่อการที่จะตัดสินว่ากรณีใดที่แก้ไขความขัดแย้งแล้วบ้าง

การให้คำคะแนน

สำหรับการให้คำคะแนนของการแก้ไขความขัดแย้งนี้ ก็อาศัยหลักการของงานวิจัยของฮาร์ฟ โดยแบ่งคำคะแนนออกเป็น

1. คะแนนหาความขัดแย้งแก้ไขไม่สำเร็จ
2. คะแนนหากแก้ไขความขัดแย้งสำเร็จในขณะนั้น แต่ยังคงกลับมาเกิดความขัดแย้งในกรณีนั้นอีกในระยะต่อมา จะเป็นด้วยเหตุที่ถูกต้องจริงๆ ใจอื่น ๆ ภายหลังหรืออย่างไรก็ตาม
3. คะแนนหากเป็นการแก้ไขความขัดแย้ง สำเร็จอย่างสิ้นเชิง

เมื่อใดก็ตามที่คะแนนจากตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขความขัดแย้งทั้งหมดแล้ว นำเอาค่าของตัวแปรแต่ละตัว แต่ละกรณีมาคำนวณหาค่าค่าคาดหวังจากสมการถดถอย

การจำแนกตัวแปรตามสมมติฐาน

ตามหัวข้อการวิจัยจำแนกประเภทตัวแปรได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง

ตัวแปรตาม คือ ผลในการแก้ไขความขัดแย้ง

ตามสมมติฐานการวิจัยจะแบ่งแยกประเภทตัวแปรได้ดังนี้

1. การใช้สื่อวิทยุที่มีความสัมพันธ์กับผลในการแก้ไขความขัดแย้ง

ตัวแปรอิสระ คือ การใช้สื่อวิทยุ

ตัวแปรตาม คือ ผลในการแก้ไขความขัดแย้ง

การวัดตัวแปร (ดูจากเรื่องการให้คะแนนและการวัดตัวแปร)

สถิติที่ใช้ในการวัดใช้ Path Analysis

คำนวณค่า

ระหว่างตัวแปรวิทยุกับการแก้ไขความขัดแย้ง

2. การใช้สื่อวิทยุมีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อบุคคล สิ่งสื่อพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ชาวแจกล้อมวลชน จกหมายชี้แจงล้อมวลชน เอกสารเผยแพร่ ผู้ได้รับผลกระทบความเสียหาย ฝ่ายคัดค้าน รัฐบาล

ตัวแปรอิสระ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อวิทยุกับสื่อบุคคล สิ่งสื่อพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ชาวแจกล้อมวลชน เอกสารเผยแพร่ ผู้ได้รับผลกระทบ ฝ่ายคัดค้าน รัฐบาล

ตัวแปรตาม คือ ผลในการแก้ไขความขัดแย้ง

การวัดตัวแปร (ดูจากเรื่องการให้คะแนนและการวัดตัวแปร)

สถิติที่ใช้ในการวัด Path Analysis คำนวณค่าระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ทั้งหมดกับการใช้สื่อวิทยุ เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ทดสอบสมมติฐาน

3. มีความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อบุคคล ชาวแจกล้อมวลชน เอกสารเผยแพร่ หนังสือพิมพ์ จดหมายชี้แจงล้อมวลชน ผู้ได้รับผลกระทบ ฝ่ายคัดค้าน รัฐบาลกับการแก้ไขความขัดแย้ง

ตัวแปรอิสระ คือ ความสัมพันธ์กันของตัวแปรทั้งหมด

ตัวแปรตาม คือ การแก้ไขความขัดแย้ง

การวัดตัวแปร (ดูจากเรื่องการให้คะแนนและการวัดตัวแปร)

สถิติที่ใช้ในการวัด Path Analysis คำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ทั้งหมดกับการแก้ไขความขัดแย้งเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4. สื่อบุคคล ชาวแจกล้อมวลชน เอกสารเผยแพร่ หนังสือพิมพ์ จดหมายชี้แจงล้อมวลชน ผู้ได้รับผลกระทบ ฝ่ายคัดค้าน รัฐบาลต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

ตัวแปรอิสระ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด

ตัวแปรตาม คือ การแก้ไขความขัดแย้ง

การวัดตัวแปร (ดูจากเรื่องการให้คะแนนและการวัดตัวแปร)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย Path Analysis คำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ข้อมูลเอกสาร
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร ซึ่งประกอบด้วย

1.1 เอกสารสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับแผนพัฒนาไฟฟ้าพลังงานในจังหวัดกาญจนบุรีของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ รายงานประจำปี, ความก้าวหน้าของการพัฒนาไฟฟ้าในประเทศไทย และอื่น ๆ ซึ่งตีพิมพ์เพื่อการเผยแพร่ทั่วไป โดยเก็บรวบรวมได้ที่กองประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ

1.2 แฟ้มรวบรวมข่าวจากสื่อมวลชนเกี่ยวกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ซึ่งเก็บรวบรวมเป็นประจำทุกวัน ซึ่งมีแฟ้มเฉพาะกรณีที่จะทำการศึกษาแบ่งแยกเฉพาะไว้แล้วเป็นจำนวนหลายแฟ้ม ซึ่งมีมากพอที่จะสามารถสรุปเป็นข้อเขียนในการศึกษานี้ได้ รวบรวมข่าวดังกล่าวเก็บรวบรวมข่าวจากหนังสือพิมพ์ทุกฉบับทั้งในส่วนกลางและในต่างจังหวัด บางฉบับทั้งรายวัน รายสัปดาห์ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ แฟ้มข้อมูลนี้เก็บไว้ที่กองประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษานี้ได้ นอกจากนี้ยังอาจเก็บข่าวเพิ่มเติมได้ที่ กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะมีแฟ้มรวบรวมข่าววิทยุสารที่ใช้ออกอากาศในภาคข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

1.3 ข่าวแจกสื่อมวลชนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ซึ่งให้หัวข่าวว่า "ข่าวสารการไฟฟ้า" โดยเก็บรวบรวมได้ที่กองประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ซึ่งได้มีการเก็บรวบรวมไว้ครบสมบูรณ์ตั้งแต่ปี 2524 มาจนถึงปัจจุบัน ส่วนของปี 2523 ลงไปมีไม่ครบเนื่องจากได้สูญหายไปบางส่วน

1.4 บทวิทยุรายการไฟฟ้าปริทรรศน์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ที่ออกอากาศทั่วประเทศ 32 สถานี โดยเก็บรวบรวมได้ที่กองประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ซึ่งมีอยู่ครบถ้วนนับตั้งแต่เริ่มงานด้านวิทยุ ตั้งแต่ปี 2522 โดยจะมีบทวิทยุประจำทุกสัปดาห์ของแต่ละสถานี

1.5 จดหมายชี้แจงสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) ซึ่งเก็บรวบรวมไว้ที่กองประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ แบ่งแยกเป็นแฟ้มเฉพาะโครงการที่จะทำการศึกษา

1.6 หนังสือพิมพ์เผยแพร่ซึ่งออกโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งประกอบด้วย " ข่าวสัปดาห์ " ออกเผยแพร่ทุกวันจันทร์ " ข่าวสาร กฟผ." ออกเผยแพร่ทุกวันเดือนและ "ข่าวโครงการ" ออกเผยแพร่ทุกวันเดือน โดยเก็บรวบรวมได้ที่กองประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ

1.7 เอกสารแสดงการณคักค้ำโครงการของกลุ่มผู้คักค้ำคือ ชมรมสิ่งแวดลอมสยาม, คณะสิ่งแวดลอม มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะกรรมการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดลอม 14 สถาบัน โดยเก็บข้อมูลจากที่ทำการของหน่วยงานเหล่านั้น

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งอยู่ในรูปของรายงานคำเนิการจากการสัมภาษณ์ หรือพบปะกับผู้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขความชค้แย้ง และการที่ผู้วิจัยไ้ร่วมสังเกตการณ์ หรือพูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความชค้แย้ง เช่น ชาวสมุทรสงคราม ชาวกาญจนบุรี บุคคลในกลุ่มฝ่ายคักค้ำ สื่อมวลชน เจ้าหน้าที่ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการแถลงชี้แจง การตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ในทางสนทนาอภิปรายในที่ต่าง ๆ

การเสนอแผนการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในการแก้ไขความขัดแย้ง สำหรับโครงการพัฒนาแหล่งผลิตไฟฟ้าพลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ในการเสนอแผนนี้จะได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ในส่วนที่เป็นกรวิจัยเชิงคุณภาพ และการทดสอบในเชิงปริมาณมาเป็นข้อมูลในการช่วยวางแผน โดยกำหนดจะเสนอแผนระยะ 5 ปี คือ ปี 2528 - 2532 อันเป็นแผนเบื้องต้น และแก้ไขความขัดแย้งสำหรับการพัฒนาแหล่งผลิตไฟฟ้าพลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ในอนาคต

เหตุผลที่จะเสนอแผนในระยะ 5 ปี (2528 - 2532) นี้พิจารณาจากแผนขยายแหล่งผลิตไฟฟ้าพลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ทั้งที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการและที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต อันใกล้นี้พบว่ามีระยะครอบคลุมอยู่ในช่วง 5 ปี นับตั้งแต่ปี 2527 เป็นต้นไป ซึ่งประกอบด้วยโครงการที่อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง 4 โครงการ โครงการที่จะก่อสร้างในช่วง 5 ปีข้างหน้า 5 โครงการ และยังมีโครงการที่กำลังอยู่ในระหว่างการสำรวจอีก 9 โครงการ ดังรายละเอียดดังนี้¹

โครงการที่กำลังก่อสร้าง 4 โครงการ

1. โครงการก่อสร้างเขื่อนเขาแหลม จ.กาญจนบุรี กำหนดแล้วเสร็จปลายปี 2527
2. โครงการก่อสร้างเขื่อนเขียวหวาน จ.สุราษฎร์ธานี กำหนดแล้วเสร็จในปี 2530

¹ Public Communication Department, EGAT, Power For Progress.
(Bangkok: Public Communication Department, EGAT, 1982), pp. 25 - 28.

3. โครงการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเครื่องที่ 4 ที่เขื่อนศรีนครินทร์ จ.กาญจนบุรี กำหนดแล้วเสร็จในปี 2528
4. โครงการก่อสร้างเขื่อนขนาดเล็ก แมงค จ.เชียงใหม่ กำหนดแล้วเสร็จสิ้นปี 2528

โครงการในอนาคตในระยะ 5 ปีข้างหน้า 5 โครงการ

1. โครงการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังน้ำที่เขื่อนเจ้าพระยา จ.ชัยนาท คาดว่าจะแล้วเสร็จสิ้นปี 2530
2. โครงการเขื่อนน้ำโจน จ.กาญจนบุรี คาดการเดิมกำหนดจะแล้วเสร็จในปี 2530
3. โครงการเขื่อนทิวทอง จ.กาญจนบุรี คาดการเดิมกำหนดจะแล้วเสร็จในปี 2532
4. โครงการเขื่อนปากมูล จ.อุบลราชธานี คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2529

5. โครงการห้วยสะพานหิน จ.จันทบุรี ยังไม่มีกำหนดแน่นอน

สำหรับโครงการที่กำลังอยู่ในระหว่างการสำรวจ 9 โครงการ คือ

1. โครงการน้ำसान น้ำมัน น้ำเลย ป่าสักคอนบน จ.เลย
2. โครงการคลองยัน
3. โครงการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังน้ำที่เขื่อนนเรศวร และเขื่อนวชิราลงกรณ์
4. โครงการสายบุรี
5. โครงการน้ำทาน
6. โครงการอิง ยม น่าน
7. โครงการน้ำเข็ก

8. โครงการน้ำเฉียว

9. โครงการแม่ปิงตอนล่าง

เพราะฉะนั้น การเสนอแผนระยะ 5 ปีดังกล่าว จึงมีความเหมาะสมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำในอนาคตคงที่ใดก็ตาม อีกทั้งยังเป็นแผนป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญในขณะนี้ แผนการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในการป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งนี้ จึงนับว่ามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยโดยตรง

วิธีการศึกษาวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ภายวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งค่อนข้างจะมีผู้นำการศึกษาในเชิงคุณภาพเช่นนี้น้อย โดยทำการศึกษาข้อมูลรายละเอียดทั้งจากเอกสารและประสบการณ์ร่วมของผู้วิจัย และการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ นับตั้งแต่การศึกษา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล และการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยการนำเสนอผลการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย